

90.4%

שיעור המצליחים בבחינות הבגרות במקצוע החסם במסגרת התוכנית בתש"ע,
ביחס לכלל התלמידים שהחלו לימודיהם בתוכנית¹.

תוכנית תפנית לבגרות - מקצוע חסם,

במגזר הדרוזי

דו"ח מסכם, תש"ע

למידה בשיטת צמצום הפערים המואץ ("המבצע הלימודי")²
שיעורי הצלחה בבחינות הבגרות במסגרת התוכנית, ונתונים נוספים

דו"ח פעילות ב- 11 בתי ספר תיכוניים מ- 10 ישובים דרוזיים
292 תלמידים שעפ"י חוות הדעת של בתי"ס טרם התוכנית,
לא יעמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע לימודי המהווה עבורם חסם לרכישת תעודת בגרות,
הפעילות התבצעה ע"י צוותי למידה מבתי"ס המשתתפים.

תוכנית תפנית לבגרות – מקצוע חסם
בחסות אקדמית של ביה"ס לחינוך – אוניברסיטת תל אביב

הנתונים בדו"ח התקבלו מבתי"ס המשתתפים והעיבודים הסטטיסטיים מבוססים עליהם,
כל הנתונים והעיבודים בדו"ח, נבדקו ואושרו ע"י צוות ביה"ס לחינוך- אוניברסיטת תל אביב

שותפים:

• משרד החינוך - הנהלת מחוז צפון, מינהל החינוך במגזר הדרוזי • קרן ההון ליוזמה חברתית מטעם JFNA

ישובים משתתפים: אבו סנאן, בית ג'אן, דלית אל כרמל, חורפש, ינוח ג'ת, ירקא, כיסרא סמיע, מג'דל שמש, מג'אר, פקיעין

אדר ב תשע"א, מרץ 2011

www.tafnit.rashi.org.il

¹ 90.4% – שיעור המצליחים בבחינות הבגרות במקצוע החסם במסגרת התוכנית שהתבצעה בישובים דרוזיים בתש"ע, ביחס לכלל התלמידים שהחלו לימודיהם בתוכנית.
מבוסס על נתונים שנמסרו ע"י בתי הספר המשתתפים.

² כל הזכויות לשיטת צמצום הפערים המואץ (המבצע הלימודי), שמורות לנסיים (מקס) כהן (M.A.), מפתח השיטה.

תוכנית תפנית לבגרות - מקצוע חסם, במגזר הדרוזי דו"ח מסכם, תש"ע למידה בשיטת צמצום הפערים המואץ ("המבצע הלימודי") שיעורי הצלחה בבחינות הבגרות במסגרת התוכנית, ונתונים נוספים

דו"ח פעילות ב- 11 בתי ספר תיכוניים מ- 10 ישובים דרוזיים
292 תלמידים שעפ"י חוות הדעת של בתי"ס טרם התוכנית,
לא יעמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע לימודי המהווה עבורם חסם לרכישת תעודת בגרות,
הפעילות התבצעה ע"י צוותי למידה מבתי"ס המשתתפים.

**תוכנית תפנית לבגרות – מקצוע חסם
בחסות אקדמית של ביה"ס לחינוך – אוניברסיטת תל אביב**

אוניברסיטת תל אביב
TEL AVIV UNIVERSITY

הנתונים בדו"ח התקבלו מבתי"ס המשתתפים והעיבודים הסטטיסטיים מבוססים עליהם,
כל הנתונים והעיבודים בדו"ח, נבדקו ואושרו ע"י צוות ביה"ס לחינוך- אוניברסיטת תל אביב

כל הנתונים שהתקבלו מכל בתי"ס המשתתפים,
כל העיבודים הסטטיסטיים, כל נתוני הדו"ח והדו"ח דלהלן
נבדקו ואושרו ע"י צוות בראשותו של
**פרופ' יזהר אופלטקה - ראש התוכנית למינהל ומנהיגות בחינוך,
ביה"ס לחינוך – אוניברסיטת ת"א,
ובהשתתפות מר איתן טקו, ביה"ס לחינוך, אוניברסיטת תל אביב**

תוכן עינים

עמ'

4	אישור ביה"ס לחינוך – אוניברסיטת תל אביב, לנתוני ולדו"ח מסכם - פעילות תוכנית תפנית לבגרות – מקצוע חסם, תש"ע.....
5	חלק א' - התוצאות העיקריות.....
5	1.א – כלל בתיה"ס שהשתתפו בתוכנית.....
5	2.א – בת"ס שהפעילו את התוכנית באופן מוטמע ועצמאי.....
6	חלק ב' - נתונים.....
7	חלק ג' - יעד ואוכלוסיית יעד.....
8	חלק ד' - שיטה.....
12	חלק ה' - תוצאות כמותיות.....
12	לוח 3 – סיכום התוצאות הכמותיות של כלל המשתתפים בתוכנית.....
13	לוח 4 – סיכום התוצאות הכמותיות בבתי"ס שהפעילו את התוכנית באופן עצמאי.....
14	חלק ו' - זכאות לתעודת בגרות בקרב תלמידי יב' בתוכנית.....
14	חלק ז' - מעקב זכאות לתעודת בגרות בקרב תלמידי יא' בתוכנית בשנה"ל תשס"ט וסיימו יב' בתש"ע.....
15	חלק ח' - נספחים.....

- העתק נאמן למקור -

אוניברסיטת תל-אביב
בית הספר לחינוך
ע"ש חיים וג'ואן קונסטנטינר
SCHOOL OF EDUCATION THE JAIME AND JOAN CONSTANTINER
TEL AVIV UNIVERSITY

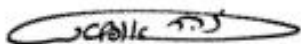
28.3.11

לכבוד
מר נסים כהן
מנכ"ל עמותת יכולות
(תוכנית תפנית)
קרן רש"י

**הנדון – אישור נתוני דו"ח מסכם לפעילות
תוכנית תפנית לבגרות – מקצוע חסם, תש"ע**

- א. אנו מברכים על פעילות עמותת יכולות (תוכנית תפנית), מיסודה של קרן רש"י בבת"י על יסודיים בפריפריה.
- ב. אני מאשר בזאת, כי הועברו לבדיקתנו כל הפרטים, הרכיבים ותוצאות תוכנית תפנית לבגרות – מקצוע חסם תש"ע. נתונים אלה מבוססים על דו"חות כתובים שהתקבלו מבתי"ס המשתתפים בתוכנית בתש"ע ומתייחסים לפרטים והרכיבים הבאים:
- א. דיווח ביה"ס על ביצוע מיפוי טרם התוכנית.
- ב. דיווח ביה"ס על קבלת החלטה על מקצוע החסם ויח"ל, על המשתתפים המתאימים, מספרם וגודל הקבוצה בתוכנית, בהתבסס על המיפוי שהתבצע טרם הפעלת התוכנית.
- ג. דיווח ביה"ס שהתלמידים שנבחרו הוגדרו על ידי ביה"ס כחסרי סיכוי לעמוד בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם שאותר.
- ד. דיווח ביה"ס על דרגת כיתה של המשתתפים, ומיון התלמידים לכאלה המתאימים לאוכלוסית היעד או לקבוצת השלמה.
- ה. דיווח ביה"ס על סוג הפעילות במסגרת התוכנית - רגילה או עצמאית ומוטמעת.
- ו. דיווח ביה"ס על כל המשתתפים שהחלו, וכל המשתתפים שסיימו או לא סיימו לימודיהם בתוכנית (התמדה).
- ז. דיווח ביה"ס על הציונים בבחינת הבגרות במקצוע החסם בתוכנית.
- ח. דיווח ביה"ס על זכאות ואי זכאות לתעודת בגרות לתלמידי יב' בתוכנית, בתש"ע, ולתלמידים שהשתתפו בתוכנית בשנה"ל הקודמת (תשס"ט), והיו אז בכיתה יא' ובשנה"ל הנוכחית (תש"ע) סיימו יב'.
- ג. בתוכנית השתתפו בתש"ע 44 בתי"ס והדו"ח כולל נתוני כל 44 בתי"ס המשתתפים. התקבלו דיווחים ונתונים כמוצג לעיל מ- 43 בתי"ס. מבי"ס אחד הנתונים התקבלו באופן לא פורמאלי (ביה"ס לא העביר הנתונים עד המועד שנקבע, ונתוני ביי"ס זה מבוססים על דו"ח שהוכן ע"י המנחה הפדגוגי). גם נתונים אלה כלולים בדו"ח.
- ד. אני מאשר בזאת, שנתוני כל בתי"ס המשתתפים בתוכנית תפנית לבגרות – מקצוע חסם תש"ע, העיבודים הסטטיסטיים, הנתונים המוצגים בדו"ח והדו"ח, עברו לבדיקתנו ואושרו.

בכבוד רב

פרופ' יזהר אופלסקה

העתקים:
מר אלי אלאוף – מנכ"ל קרן רש"י
פרופסור רפי נחמיאס – ראש ביה"ס לחינוך, אוניברסיטת תל אביב

חלק א' – התוצאות העיקריות

1.א – תוצאות בכלל בתי"ס שהשתתפו בתוכנית

1. בתוכנית בתש"ע השתתפו 292 תלמידי יא' ויב' מ- 11 בתי ספר תיכוניים מ- 10 ישובים במגזר הדרוזי.
2. המשתתפים בתוכנית הינם תלמידים שנכשלו, או שעפ"י חוות הדעת של ביה"ס לא יעמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע אחד, המהווה חסם לזכאות בתעודת בגרות.
3. 99.3% מהתלמידים שהחלו לימודיהם בתוכנית, השתתפו בה עד סיומה (0.7% נשירה – 2 תלמידים).
4. 90.4% מהתלמידים (264 תלמידים מתוך 292), עמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם.
5. הציון הממוצע בבחינת הבגרות במקצוע החסם, של כלל תלמידי התוכנית (כולל הלא מצליחים) – 71.
6. 71.2% מכלל תלמידי יב' בתוכנית (146 מתוך 205) בתש"ע, להם היה מקצוע חסם וצפוי היה שיזכו בתעודת בגרות בעקבות השתתפותם, אכן זכו בתעודת בגרות בעקבות הצלחתם בבחינת הבגרות במקצוע החסם במסגרת התוכנית.
7. 40% (14 מתוך 35) מכלל תלמידי יא' בתוכנית בשנה"ל הקודמת (תשס"ט) וסיימו יב' בתש"ע, זכו בתעודת בגרות בתש"ע, בעקבות הצלחתם בבחינת הבגרות במקצוע החסם (בתש"ע) במסגרת התוכנית.
8. 37 תלמידי יב' – שהשתייכו לקבוצת תלמידי השלמה (סה"כ 72 תלמידי יב' – תלמידי השלמה) והשתתפו בתוכנית, רכשו תעודת בגרות בעקבות הצלחתם בבחינת הבגרות במסגרת התוכנית.
9. התוכנית בתש"ע הניבה 197 תלמידים זכאים לתעודות בגרות.

2.א – תוצאות בבתי"ס שלאחר הכשרה ותהליך הטמעה הפעילו את התוכנית באופן מוטמע - עצמאי

1. 4 בתי"ס (מתוך 11 שהשתתפו) מ- 4 ישובים, שעברו תהליך הכשרה והטמעה, הפעילו את התוכנית באופן מוטמע ועצמאי ובמימון מלא של בתי"ס.
- בהפעלה המוטמעת השתתפו 64 תלמידי כיתות יא' ויב'.
2. 100% מהתלמידים שהחלו לימודיהם בתוכנית, סיימו השתתפו בה עד סיומה (0% נשירה).
3. 92.2% מהתלמידים (59 תלמידים מתוך 64), עמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם.
4. הציון הממוצע בבחינת הבגרות במקצוע החסם, של כלל תלמידי התוכנית (כולל הלא מצליחים) – 70.

הנתונים בדו"ח הנוכחי

מתייחסים לכל התלמידים בכל בתי"ס בישובים הדרוזיים שפעלו בתוכנית בתש"ע

- הבהרה,
- א. הנתונים המוצגים לעיל, מראים את שיעור הזכאים לתעודת בגרות בקרב התלמידים שהשתתפו בתוכנית ועמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע שנלמד במסגרתה והיווה עבורם, טרם ההשתתפות בתוכנית וע"פ הערכת בית ספרם, "חסם" לרכישת תעודת בגרות.
  - יצוין, שהישג זה של תוכנית תפנית לבגרות – מקצוע חסם, מתווסף ומשלים פעילות רב שנתית שהתבצעה עם תלמידי התוכנית ע"י בתי"ס המשתתפים (לפני הפעלת התוכנית או לאחר שהסתיימה ולעתים גם במסגרת תכניות אחרות), והובילה את התלמידים להצלחה בשאר מקצועות הבגרות.
  - ב. שיעורי ההצלחה של התוכנית גם בתש"ע כמוצג לעיל, הושגו ע"י צוותי בתי הספר המשתתפים (שלוו פדגוגית ע"י, צוות המנחים של תוכנית תפנית), שהפעילו התוכנית, ובזאת אנו מביאים לידי ביטוי את אמונתנו שהפכה לידיעה וגם לרכיב פעולה עקרוני ואסטרטגי, לפיו מורי בתי הספר בעצמם, יכולים להצליח עם כל תלמיד.
  - ג. כמוצג, 4 בתי"ס שעברו תהליך הכשרה והטמעה, הפעילו את התוכנית עם 64 תלמידים, באופן עצמאי ומוטמע (במימון מלא של בתי"ס הללו, ממשאבי בתי"ס) ובזאת אנו מביאים לידי ביטוי רכיב פעולה עקרוני ואסטרטגי נוסף בתוכניתנו, לפיו שיטת צמצום הפערים המואץ, לאחר שמוכחת יעילותה ותרומתה לתלמידים, למורים ולביה"ס, ניתנת להטמעה מלאה.

חלק ב' - נתונים

1. במטרה לאמוד את נתוני התוכנית, נאספו דו"חות נתונים המתייחסים לרכיבי התוכנית, למשתתפים ולתוצאותיה מכל ביה"ס משתתף בתש"ע ומתייחסים ו/או מאשרים הפרטים הבאים:
  - א. דיווח ביה"ס על ביצוע מיפוי טרם התוכנית.
  - ב. דיווח ביה"ס על קבלת החלטה על מקצוע החסם ויח"ל, על המשתתפים המתאימים, מספרם וגודל הקבוצה בתוכנית, בהתבסס על המיפוי שהתבצע טרם הפעלת התוכנית.
  - ג. דיווח ביה"ס שהתלמידים שנבחרו הוגדרו על ידי ביה"ס כחסרי סיכוי לעמוד בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם שאותו.
  - ד. דיווח ביה"ס על דרגת כיתה, של המשתתפים, ומיון התלמידים לכאלה המתאימים לאוכלוסית היעד או לקבוצת השלמה.
  - ה. דיווח ביה"ס על סוג הפעילות במסגרת התוכנית - רגילה או עצמאית ומוטמעת.
  - ו. דיווח ביה"ס על כל המשתתפים שהחלו, וכל המשתתפים שסיימו או לא סיימו לימודיהם בתוכנית (התמדה).
  - ז. דיווח ביה"ס על הציונים בבחינת הבגרות במקצוע החסם בתוכנית.
  - ח. דיווח ביה"ס על זכאות ואי זכאות לתעודת בגרות לתלמידי יב' בתוכנית, בתש"ע, ולתלמידים שהשתתפו בתוכנית בשנה"ל הקודמת (תשס"ט), והיו אז בכיתה יא' ובשנה"ל הנוכחית (תש"ע) סיימו יב'.
2. בתוכנית במגזר הדרוזי השתתפו בתש"ע 11 בתי"ס והדו"ח כולל נתוני כל 11 בתי"ס המשתתפים.

כל הנתונים הינם חסויים ונאספו לצורך עיבוד וחישוב הנתונים המקובצים בלבד.

הנתונים שהתקבלו, העיבודים הסטטיסטיים, נתוני הדוח והדו"ח נבדקו ואושרו ע"י צוות ביה"ס לחינוך – אוניברסיטת ת"א, בראשותו של פרופ' יזהר אופלטקה ובהשתתפות מר איתן טקו.

חלק ג' - יעד ואוכלוסיית יעד

292 תלמידי כיתות יא', יב', מ-11 בתי ספר תיכוניים מ-10 ישובים, שנכללו, או שעפ"י חוות הדעת של ביה"ס, הנם חסרי סיכוי לעמוד בהצלחה בבחינת בגרות במקצוע לימודי המהווה חסם לזכאות לתעודת בגרות, ואם יעמדו בהצלחה בבחינה במקצוע החסם בתש"ע יזכו בתעודת בגרות, ילמדו בשיטת צמצום הפערים המואץ ("המבצע הלימודי") של תוכנית תפנית ויעמדו בהצלחה מלאה בבחינת בגרות במקצוע החסם, בתש"ע.

(פירוט ישובים, בתי"ס ותלמידים - בלוח מס' 8 בנספחים).

מיפוי, בחירת התלמידים, מקצוע הלימוד וגודל קבוצות הלימוד

1. התבצע מיפוי ע"י בתי הספר המשתתפים בקרב תלמידי יא' ויב', לפיו אותר מקצוע החסם, והתלמידים המהווים פוטנציאל לתוכנית. מקצוע חסם בבי"ס נקבע ככזה בתנאי שישנם מינימום 12 תלמידים שעבורם מקצוע זה מהווה חסם לזכאות בתעודת בגרות, בהתאם לתוצאות המיפוי.

2. לתלמידים הללו התווספו תלמידים להם יש מקצוע חסם נוסף, כך יכול מס' התלמידים המשתתפים בתוכנית לגדול ל-20 עד 25 מכל בי"ס, באותו מקצוע לימוד (בקבוצות שהופעלו עצמאית 8-15 תלמידים).

התלמידים שהתווספו (תלמידי השלמה) ומשתתפים בתוכנית, ידוע שגם לאחר העמידה בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם במסגרת התוכנית, יתכן שלא יהיו זכאים לתעודת בגרות.

3. בתוכנית, כאמור השתתפו 292 תלמידי כיתות יא', יב', עפ"י הפירוט הבא:

- 217 תלמידים מהנ"ל, עמדו בקריטריון הכניסה לתוכנית - 12 תלמידי יא', 205 תלמידי יב'.
- שאר 75 תל" - הינם תלמידים (כיתות יא'-יב') שהתווספו לתוכנית ומהווים תלמידי השלמה.

(פירוט תלמידים בתוכנית שעפ"י המיפוי עומדים בקריטריוני הכניסה לתוכנית, ותלמידי השלמה - תש"ע - בלוח מס' 9 בנספחים).

חלק ד' - שיטה

שיטת צמצום הפערים המואץ ("המבצע הלימודי") - תקציר³

א. פרט לשיעור מזערי של חריגים, כל אחד יכול להצליח בביה"ס ולהגיע להישגים מרשימים. היכולת הקוגניטיבית הנדרשת לשם הצלחה הישגית בביה"ס, הנה בתחום יכולתו של כל מי שאינו מפגר. יש ילדים הזקוקים לסיוע יותר מאחרים ו/או לגישה שונה ו/או לקצב שונה אולם, בדרך זו או אחרת, כל ילד מסוגל להצליח בביה"ס. הנחות מעין אלה עומדות גם בבסיס תוכניותיהם של סייזר ט. (עיין אצל שרן, ש. שחר ח. ולוין, ת., 1988⁴), לוין ה., 1997⁵, ועוד.

ב. מדי ספטמבר מתחילים אלפי תלמידים את לימודיהם בכיתה א', בהתרגשות, במוטיבציה והתלהבות של התלמיד, הוריו ואחיו, התרגשות המלווה בצפיות אדירות מביה"ס - צפיות להצלחה לימודית, אושר, רכישת דעת, מימוש עצמי, מיצוי פוטנציאל קוגניטיבי וסלילת מסלול הצלחה עתידית דרך ההצלחה ההישגית בביה"ס. אולם, כידוע, בקרב חלק מהתלמידים והוריהם, תוך מספר שבועות או חודשים החלום והתקווה מתפוגגים וחלק מהתלמידים מתחילים לצבור כישלונות לימודיים - הכישלונות הם לרוב פומביים, יום יומיים, הבאים לידי ביטוי בבחנים ו/או מבחנים למיניהם (גם אם לא פורמאליים), במספר מקצועות לימוד. כישלונות אלה מתועדים לא פעם, כציונים או הערכות כתובות, גם בתעודות הערכה המוצגות בפני ההורים שאך לא מזמן היו מלאי תקווה.

למרות זאת, תלמידים שעדיין לא שולטים במיומנויות היסוד, יעלו לכיתה ב, ג' וכן הלאה, כשחלקם ממשיכים לצבור כישלונות ברמות שונות של עקביות. את התלמידים הללו המערכת נוטה לכנות "תת משיגים" או בשמות חלופיים. אלה, בשל רצף הכישלונות המתמשך, נקלעים לתפיסה סובייקטיבית כוזבת ומוטעית, לפיה יכולתם להגיע להישגים מרשימים הנה נמוכה. תפיסה סובייקטיבית כוזבת וכושלת זו מתפתחת כתהליך במשך השנים בהם צברו אי-הצלחות, ומתעצמת עם כל "כישלון" נוסף. "תודעה כוזבת" זו, מועברת במעגלים לחברים בכיתה, ל"קבוצת השווים", להורים, לצוות ההוראה, להנהלת ביה"ס ועוד. כך מתפתח תהליך אינטראקציוני - סימבולי שלתלמיד ה"תת-המשיג" אין עליו שליטה, ופועל כ"מעגל קסמים", המתחזק עם כל כשלון נוסף ומוביל לחוסר מוטיבציה וייאוש.

לרוב, בעקבות אלה, מנותבים תלמידים אלה להקבצות נמוכות בחטה"ב ולמסלולי לימוד נמוכים (בבתי"ס תיכוניים), בהם תוכניות הלימוד נמוכות, חסרות אוריינטציה עתידית רלוונטית והמשכית, ה"משרדות" צפיות נמוכות, וההוראה בהם "מואטת". בשל אלה, ובשל חוסר המוטיבציה ההולך וגובר, הפער הלימודי בין ה"תת משיג" לבין ה"מצליחנים", הולך וגדל עד לממדים שאין כמעט אפשרות לצמצמם, אלא בדרכים ייחודיות ומורכבות (לדוגמא, הניסיון מראה, שהפער הלימודי בין תלמידי הקבצה ג' לבין תלמידי הקבצה ב' במתמטיקה, בכיתה ח' הוא לרוב של מעל שנת לימודים אחת ולרוב אף הרבה יותר, זאת בטרם מדדנו פערים במקצועות לימוד אחרים).

ג. התודעה הסובייקטיבית הכושלת, בה שבו התלמיד ה"לא מצליח", סותרת את הדרישות הבית ספריות ממנו, למלא את תפקיד התלמיד ולרכוש הישגים גבוהים. בעקבות סתירה זו מתפתח אצל ה"תת משיג" דיסונאנס קוגניטיבי, שההיחלצות ממנו מתרחשת לא פעם דרך רציונאליזציות, הבאות לידי ביטוי גם בהתנהגות א-קונפורמית או בהצהרות שהלימודים לא נחוצים וכדומה, לנשירה סמויה, ובחלק מהמקרים, בשל שיקולי רווח והפסד (עפ"י, Boudon, R., 1973⁶), גם לנשירה גלויה מביה"ס, המתרחשת בעיקר מההקבצות והמסלולים הנמוכים, בעיקר בשלב המעבר בין כיתה ט' לכיתה י'. בהתאם לכך, ההקבצה הנמוכה מהווה את "מחסן" הנושרים העתידיים ואף "מחסן" לפניה לסטייה חברתית, כאפיק אלטרנטיבי בלתי לגיטימי להצלחה הבית ספרית שלא מומשה, ולהשגת מטרות לגיטימיות (מרטון⁷, ר., 1984) וכמנגנון "תצורה - תגובה" (עפ"י כהן⁸, א., 1967) המבטא כעס ניכור ונקמה במערכת, ומסביר את התנהגויותיהם של המשתייכים ל"תת התרבות העבריינית" (שם, 1967).

ברמת הפרט, תהליך צבירת הכישלונות כבר בשלבי החינוך הראשוניים, והמשכו במיון להקבצות ומסלולים נמוכים, מדכדך ומתסכל, בעל השלכות שליליות ארוכות טווח על תפיסתו הסובייקטיבית של התלמיד את יכולתו (ותפיסת האחרים את יכולתו), ועל הסטאטוס ותעסוקתו העתידית, ובשל חוסר המוביליות כלפי מעלה להקבצות הגבוהות, מהווה אף חריצת גורל בגיל צעיר. הדכדוך הוא, בנוסף, מנת חלקם של הורי התלמיד שלא פעם מאשימים עצמם בכישלון.

³ כל הזכויות לשיטת צמצום הפערים המואץ (המבצע הלימודי), שמורות לנסים (מקס) כהן (M.A.), מפתח השיטה.

⁴ שרן, ש. שחר, ח. ולוין, ת., "ארגון מחדש של מערכת השעות בבית הספר העל יסודי, פרויקט אטלס", מתוך, "בית הספר החדשני- ארגון והוראה", הוצאת רמות-אוניברסיטת ת"א, 1988, עמ. 197-203.

⁵ לוין, ה., בתי ספר מואצים-רקע, פילוסופיה ועקרונות, מתוך, פלדי, א., "החינוך במבחן הזמן", רמות, אוניברסיטת תל אביב, 1997, עמ' 132-141.

⁶ Boudon, R., "Education, Opportunity and Social Mobility", N.Y. Wiley, 1973, pp. 216 - 219.

⁷ מרטון, ר., "סטייה חברתית", מתוך, "האדם בחברה מבוא לסוציולוגיה", יחידה 2, אוניברסיטה הפתוחה, 1984, עמ. 25-33.

⁸ כהן, א., "נערים עבריינים, תרבות הכנופיה", מתוך, "מגמות" ט' 1, 1967, עמ. 19-42.

ד. בהתאם לממצאים המחקריים (ראה אצל הרן, ק. ג', 1990⁹) ניתן לסכם שהסיבות לאי הצלחה לימודית (שלא פעם באה לידי ביטוי בנשירה מביה"ס) **אינן קוגניטיביות בעיקרן, אלא: סוציולוגיות, תרבותיות, פסיכולוגיות-חברתיות, מערכתיות וארגוניות.**

באופן גס, ניתן לחלקם לשניים:

- 1. משתנים בלתי תלויים פנים בית-ספריים** - כגון, מבנה ביה"ס - מסלולים והקבצות מתייגות, ומכאן "אפקט הגולם", תוכניות לימוד "רדודות", לא רלוונטיות, חסרות אוריינטציה עתידית מאתגרת וצפיות נמוכות - ה"מדכאות" את הפוטנציאל הקוגניטיבי הקיים אצל התלמידים ומובילות ל"כישלונות". כמו כן, ה"אנונימיות" שעליה הצביע סוזר (ראה גם אצל שרון, ש. שחר, ח. לוין, ת., 1988)¹⁰ ועוד.
- 2. משתנים בלתי תלויים חוץ בית ספריים** - סיבות שלא פעם ביה"ס מתייחס אליהן ככאלה שאין לו עליהן שליטה, כגון השפעת סביבת המגורים, אי תמיכה של אחרים-משמעותיים, העדר מודלים חיוביים לחיקוי, סיבות רגשיות התלויות באישיות התלמיד או בנסיבות חיים וכדומה.
- ה. על מנת לשחרר מדיכוי את התלמידים שביה"ס ניכשל איתם, ומצויים בסכנת נשירה גלויה, ולהתקדם משמעותית לקראת הגברה משמעותית של הצלחתם הלימודית עפ"י אמות מידה אוניברסאליות, יש לפעול במקביל ובאופן מובנה ב-4 מישורים, כמוצק ע"י שיטת צמצום הפערים המואץ ("המבצע הלימודי"):
  - 1. יש לשנות ולהפוך על פיה את "התודעה הכוזבת"** בה שבוי התלמיד (גם הוריו, מוריו, הנהלת ביה"ס, קבוצת השווים, וקבוצת התלמידים אליה משתייך), ולפיה הוא אינו מסוגל להגיע להישגים מרשימים, באמצעות הפעלת תהליכים לימודיים מחודשים (רצוי במקצועות הלימודיים ה"מרבדים" הנתפסים כ"קשים", כגון מתמטיקה), שיובילו את התלמידים הללו לשרשרת הצלחות והישגים גבוהים, עפ"י אמות מידה אוניברסאליות (כגון מבחני בגרות, מבחני סטנדרט), תוך פרקי זמן קצרים יחסית, תוך מאמץ והשקעה גדולה, יחסית של התלמיד והפעלת תהליך "מיקוד שליטה" פנימי, שרשרת הצלחות לימודיות אמיתיות, ודיאלוג בו מובהר ומובן לתלמיד הקשר שבין השקעה להצלחה. ההצלחה המושגת בפרק זמן קצר יחסית, מהווה נדבך עובדתי המהווה תשתית תודעתית חדשה (הצלחה) שונה מזו שהייתה.
  - 2. דרך הפעולה, צריך שתיתן מענה הוליסטי ומובנה למשתנים הפנים בית-ספריים** המסבירים את אי הצלחה הלימודית. פעולות כגון תוכניות לימודים מאתגרות מאוד ורלוונטיות, שבאמצעותן ניתן לבצע מוביליות כלפי מעלה ביחס למבנה הסמוי והגלוי של ביה"ס (הקבצות, מסלולים), בתמיכה מלאה ואמיתית של הנהלת ביה"ס וע"י מורי ביה"ס. דרך פעולה זו יוצרת יעד מאתגר ורלוונטי לתלמיד, ומשדרת כלפיו ציפיות אמיתיות גבוהות.
  - 3. דרך הפעולה, צריך שתיתן מענה הוליסטי ומובנה למשתנים החוץ בית-ספריים** המסבירים את אי הצלחה בביה"ס, כגון קבוצות למידה קטנות, מתן מענה רגשי לצרכי התלמיד באמצעות מנהיג (רכז) המפתח קשר רגשי עמוק עם התלמיד ויכול להוות דמות להזדהות, ומהווה "אחר משמעותי" וכתובת לכל בעיה ונושא. מערכת יחסים "דפוזיט" (בשונה מספציפית) של צוות הלמידה עם כל תלמיד. כדי לאפשר זאת, יש להתמקד במס' מקצועות לימוד מצומצם יחסית, ומס' תלמידים קטן יחסית, אותם מלמד צוות הלמידה. ההורים שותפים ומסכימים לכל התהליך ופעילים בו. התהליך הלימודי יהיה קבוצתי ובו תפוח קבוצת למידה שתהווה קבוצה חברתית תומכת למידה, ומתחרה לחיוב בהשפעותיה ביחס להשפעות "קבוצת השווים" (שלעיתים הנורמות בה – מתנגדות לתהליך המוצע), כל זאת תוך כבוד והתבססות על פלורליזם תרבותי.
  - 4. בשל הפערים הלימודיים הגדולים שצברו תלמידים אלה, תהליך הלמידה המחודש לקראת יעדים מאתגרים, רלוונטיים ומובילים, מהווה צמצום של פער לימודי גדול הנמדד בכמה שנות לימוד. לכן הדרך היחידה, ככל הנראה לצמצם פער זה, היא **למידה מואצת של כמות חומר לימודי גדולה יחסית, בפרק זמן קצר יחסית לאחר ובזמן שהתבצע תהליך מוטיבציוני** (ברמת פרט וקבוצה וכולל את כל המשתתפים: תלמידים, צוות, הורים, הנהלת ביה"ס). **אין מדובר בלמידה מהירה. המדובר בלמידה אפקטיבית מהרגיל לה מוקדש זמן רב יותר, בפרק זמן קצר מהרגיל.** לשם כך, הלמידה תתבצע גם בשעות אחה"צ והערב ובימי חופשה. תהליך הלמידה יכלול החלת תהליכים מוטיבציוניים אישיים וקבוצתיים, לפני הלמידה ובזמן הלמידה, דרמה, שבירת שיגרה, שינוי סביבה לימודית, התמקדות במספר מקצועות מצומצם.**

⁹ הרן, ק. ג', "מגבלות החינוך הבית ספרי ואפשרויותיו", אקדמון, 1990.

¹⁰ שרון, ש. שחר, ח. לוין, ת., "ארגון מחדש של מערכת השעות בבית הספר העל יסודי, פרויקט אטלס", מתוך, "בית הספר החדשני- ארגון והוראה", הוצאת רמות-אוניברסיטת ת"א, 1988, עמ. 197-203.

הפעלת כל 4 הרכיבים העיקריים הנ"ל במלואם, מהווה למידה מואצת היוצרת זרימה סינרגטית, לא שגרתית, של למידה מחודשת, שבהדרגה הולכת ומתעצמת ומאפשרת למידה אפקטיבית בהרבה, ביחס לרגיל, גם עם תלמידים שלא האמינו ביכולתם להצליח, וממצב של חוסר תפקוד לימודי, הם חוזרים למעגל למידה אפקטיבי.

5. עקרונות פדגוגיים נוספים המתורגמים לפעילות קבועה:

- נחישות וחשיבה תוצאתית,
- שרשרת הצלחות לימודיות של כל תלמיד בכל מפגש למידה, כחלק מיעד מאתגר ורלוונטי
- מחויבות ואחריות הצוות לתוצאות,
- מעקב אישי מתמיד,
- עבודת צוות,
- ריבוי הזדמנויות להצלחה.
- זמן למידה גמיש

מתוך הכרה בחשיבות ובהשלכות של רכישת השכלה בכלל ותעודת הבגרות בפרט, על אושרו של הפרט, תעסוקתו ומיקומו הריבוני העיתידי וכן על דימוי של ביה"ס או ישוב ועתידם, פותחה שיטת צמצום הפערים המואץ ("המבצע-הלימודי") ב-1995 ע"י נסים (מקס) כהן. השיטה מהווה מענה בלתי שגרתי לצורך בהגברת הצלחה לימודית ומיצוי פוטנציאל אישי, בעיקר בקרב אוכלוסיית תלמידים בעלי תחושת "חוסר מסוגלות" כתוצאה מ"כישלונות" לימודיים רבים ומצטברים במקצועות לימוד רבים (את התלמידים הללו בית הספר ממקם במסלולים הנמוכים או מנשירים), או במקצוע לימודי אחד או אחדים (חלק מהתלמידים המוסלמים למסלולים הגבוהים יחסית).

בפועל, ה"מבצע-הלימודי" הינו "שני-מבני" ממוזער ומתבצע דרך הקמת ארגון קטן וחדש (בביה"ס), הפועל "הוליסטית" עפ"י העקרונות הבאים:

- תהליך מוטיבציוני מקדים - ברמת פרט וקבוצה, תלמידים, הורים, צוות הוראה, הנהלה, מחנכים וגורמי קהילה.
- תהליך מוטיבציוני במהלך ההוראה ובסיומה.
- התמקדות במקצוע לימודי אחד (או במס' מקצועות מצומצם).
- תוכנית הלימודים - "פיגמליונית" (לא סלחנית!) ורלוונטית המלווה ביעד לימודי דיסציפלינארי, ברור, מדיד ומוסכם.
- אורך "המבצע-הלימודי" (או "מבצע המשנה") - עד 4-6 שבועות.
- למידה "מואצת", נחושה המלווה בשבירת שיגרה, ו"דרמטיזציה" הכוללת "שני-סביבה" לימודית.
- "שילוב-מעגלים" של "אחרים-משמעותיים".
- "פומביות" להישגים הלימודיים.
- חשיבה ולמידה "תוצאתית".
- גמישות ושנוי כ"נורמה".
- "לא-לבד" (תמיכה והובלה מתמדת של המנהיג) וכן, הלמידה והיעד "קבוצתיים".
- קבוצת הלמידה - קבוצה חברתית.
- "מעקב אישי" מתמיד ("מיפוי דינמי" מדוקדק, יומי ותקופתי).
- "צמצום פערים" עקבי ומתמיד.
- למידה ותרגול בו זמנית - אין ש.ב. (לפחות בשלב א').
- ביטול/צמצום "אנונימיות" - קבוצות לימוד קטנות.
- התמקדות במקצוע לימודי אחד או במס' מקצועות מצומצם.
- רכז/מחנך - "אחר-משמעותי" בהיקף העסקה רחב ויחסים "דיפוזיים" עם התלמידים.
- "אינטראקציה" אינטנסיבית אישית ו"דפוזית" (ההיפך מקונקרטי) בין צוות ההוראה לבין התלמידים.
- "הצלחה יומיומית" אמיתית כבר מיום הלימודים הראשון ("מבחני הצלחה").
- "עבודת צוות" - רכז, מורים, מתרגלים.
- "זמן אישי גמיש" והשקעה "דיפרנציאלית" בתלמידים.
- בקרה חיצונית מתמדת, על הישגים לימודיים.
- בדיקה לאורך זמן של ביצוע היעד ותיקון.
- "מנהיג" ו"מנהיגות" הבנויים מ"ראש הצוות" ומהנהלת ביה"ס.

ריכוז, הוראה ותרגול בתוכנית תפנית לבגרות – מקצוע חסם

התוכנית בתש"ע, הופעלה בשיתוף הפיקוח – משה"ח מחוז צפון, מנהלת החינוך במגזר הדרוזי, אגפי החינוך היישוביים ובהנהגת מנהלי ביה"ס המשתתפים.

ריכוז התוכנית – כל הרכזים בכל בתי הספר הינם מורים מבתי הספר המשתתפים.
הוראה- בוצעה ע"י מורים מבתי-הספר. במקרים חריגים בלבד – מורים מחוץ לביה"ס.
הנחיה דיסציפלינארית- ע"י רכזי מקצוע/מורים מבתי הספר המשתתפים (רכזי מקצוע).
תרגול- סטודנטים.

כל הפועלים בתפקידי מורה/מנחה דיסציפלינארי/מתרגל, השתתפו בהכשרה טרם הפעילות ובהנחיה פדגוגית תוך התהליך.

הנחיה פדגוגית והכשרה

הנחיה פדגוגית – ע"י צוות המנחים הפדגוגיים של תוכנית תפנית.

הכשרה – רכזי התוכנית, השתתפו בקורס רכזי הפעלת שיטת צמצום הפערים המואץ, של תוכנית תפנית ולוו ע"י מנחה פדגוגי של תוכנית תפנית - תוך התהליך.

המורים והמתרגלים, עברו הכשרה פדגוגית ע"י צוות תוכנית תפנית. ולוו ע"י מנחה פדגוגי של תוכנית תפנית - תוך התהליך.

חלק ה' - תוצאות כמותיות

ה.1. תוצאות כמותיות עיקריות של כלל המשתתפים בתוכנית

- בתוכנית השתתפו 292 תלמידים מ-11 בתי ספר תיכוניים מ-10 ישובים.
- 90.4% (264 מתוך 292) מהתלמידים עמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם.
- הציון הממוצע בבחינת הבגרות במקצוע החסם, של כלל תלמידי התוכנית (כולל הלא מצליחים) - 71 (ס. תקן 9.7).

לוח מס' 3 – סיכום התוצאות הכמותיות של כלל המשתתפים בתוכנית

292	סה"כ תלמידים השתתפו בתוכנית
11	מס' בתי"ס בתוכנית
10	מס' ישובים בתוכנית
5	מס' מקצועות הבגרות בתוכנית בתש"ע
*מתמטיקה (3 יח"ל) *אנגלית (3 יח"ל) * עברית (3 יח"ל) *אזרחות (1-2 יח"ל) *ערבית (3 יח"ל)	מקצועות הבגרות בתוכנית בתש"ע
264	מס' תלמידי התוכנית שעמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם
90.4%	שיעור (%) תל" שעמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם, ביחס למס' המתחילים.
205	מס' תלמידי יב' שעפ"י המיפוי הבית ספרי טרם הפעלת התוכנית, צפוי שיזכו בתעודת בגרות באם יעמדו בהצלחה בבחינת בגרות, במקצוע החסם.
146	מס' תלמידי יב' מקבוצת הצפי, שזכו בת. בגרות (בעקבות עמידתם בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם).
71.2%	שיעור (%) תלמידי יב' שזכו בת. בגרות (בעקבות עמידתם בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם) <u>ביחס לצפי</u>
12	מס' תלמידי יא' שעפ"י המיפוי הבית ספרי טרם הפעלת התוכנית, יזכו בתעודת בגרות אם יעמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם
71	ציון סופי ממוצע בבחינת הבגרות במקצוע החסם
9.7	סטיית תקן
2	מס' תלמידים נשרו מהתוכנית
0.7%	שיעור נשירה מהתוכנית
45	מס' תלמידי יא' בתוכנית בתשס"ט (שנ"ל קודמת)
35	מס' תלמידי יא' בתוכנית בתשס"ט שעפ"י המיפוי יזכו בתעודת בגרות באם יעמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם
14	מס' תלמידי יא' בתוכנית בתשס"ט, שזכו בתעודת בגרות בסוף לימודיהם בכיתה יב' בתש"ע (בעקבות עמידתם בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם בתשס"ט)
40%	שיעור זכאים לבגרות מקרב תלמידי יב' בתש"ע שהשתתפו בתוכנית בתשס"ט (כשהיו תלמידי יא') ביחס לצפוי, עפ"י המיפוי המקדים (בתשס"ט)
72	10. מס' תלמידי יבי השלמה בתוכנית בתש"ע
37	11. מס' תלמידי יבי השלמה בתוכנית בתש"ע, שרכשו תעודת בגרות בעקבות הצלחתם בבחינת הבגרות במסגרת התוכנית.
197	סה"כ תלמידים זכו בתש"ע בתעודת בגרות בעקבות הצלחתם בבחינת הבגרות במקצוע החסם (תלמידי יב' בתש"ע ותלמידים שהשתתפו בתוכנית בתשס"ט כשהיו תלמידי יא')

ה. תוצאות כמותיות עיקריות בבתי"ס שלאחר הכשרה ותהליך הטמעה הפעילו את התוכנית באופן עצמאי

1. בתוכנית השתתפו 64 תלמידים מ- 4 בתי ספר תיכוניים מ- 4 ישובים.
2. 92.2% (59 מתוך 64) מהתלמידים עמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם.
3. הציון הממוצע בבחינת הבגרות במקצוע החסם, של כלל תלמידי התוכנית (כולל הלא מצליחים) - 70.
4. 85.7% מתלמידי יב' שצפוי היה שירכשו תעודת בגרות במסגרת הפעילות העצמאית - מוטמעת (48 מ-56), אכן רכשו תעודת בגרות בעקבות הצלחתם בבחינת הבגרות במקצוע החסם במסגרת התוכנית.
5. הפעילות העצמאית המוטמעת הניבה בתש"ע 55 תלמידים זכאים לבגרות.

לוח מס' 4 – סיכום התוצאות הכמותיות בבתי"ס שהפעילו את התוכנית באופן עצמאי

64	סה"כ תלמידים השתתפו בתוכנית
4	מס' בתי"ס בתוכנית
4	מס' ישובים בתוכנית
4	מס' מקצועות הבגרות בתוכנית בתש"ע
*מתמטיקה (3 יח"ל) *אזרחות (1 יח"ל) *עברית (3 יח"ל) *אנגלית (3 יח"ל)	מקצועות הבגרות בתוכנית בתש"ע
59	מס' תלמידי התוכנית שעמדו בבחינת הבגרות במקצוע החסם בהצלחה
92.2%	שיעור (%) תל' שעמדו בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם, ביחס למס' המתחילים.
70	ציון סופי ממוצע בבחינת הבגרות במקצוע החסם
7.6	סטיית תקן
56	מס' תלמידי יב' שעפ"י המיפוי הבית ספרי טרם הפעלת התוכנית, יזכו בתעודת בגרות באם יעמדו בהצלחה בבחינת בגרות, במקצוע החסם.
55	מס' תלמידי יב' שזכו בת. בגרות (בעקבות עמידתם בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם)
85.7%	שיעור (%) תלמידי יב' שזכו בת. בגרות (בעקבות עמידתם בהצלחה בבחינת הבגרות במקצוע החסם) ביחס לצפי

חלק ו' - זכאות לתעודת בגרות בקרב תלמידי יב' בתוכנית

- א. בתוכנית השתתפו 205 תלמידי יב' שעפ"י המיפוי טרם הפעלת התוכנית, לא יזכו בתעודת בגרות בשל כישלון צפוי בבחינת הבגרות במקצוע לימודי המהווה עבורם חסם לרכישת תעודת בגרות.
- 146 תלמידי יב' מתוך ה- 205 (71.2%) הנ"ל, זכו בתעודת בגרות בעקבות הצלחתם בבחינת הבגרות במקצוע החסם.**
- (פירוט משתתפים ותוצאות עפ"י בתי הספר, זכאות לתעודת בגרות תש"ע, תוצאות המיפויים הבית ספריים עבור תל" שניגשו לבגרות בקיץ תש"ע, הצפי לתעודת בגרות לפיהם ומספר הזכאויות לתעודת בגרות בפועל בקרב תלמידי יב' בתוכנית, לוחות: 8, 9, 10, 11, 11.א., 12 בנספחים).
- ב. בתוכנית השתתפו בנוסף, גם 72 תלמידי יב' – תלמידי השלמה (תלמידים שעפ"י המיפוי, טרם התוכנית, יש להם יותר ממקצוע אחד שמעכב זכאות לתעודת בגרות, הצטרפו לתוכנית בכפוף למס' מקומות פנויים) **37 מהם, רכשו תעודת בגרות בעקבות הצלחתם בבחינת הבגרות במסגרת התוכנית.**
- ג. **סה"כ - 183, תלמידי יב' תש"ע שהשתתפו בתוכנית (בתש"ע), רכשו תעודת בגרות¹¹.**
- ד. עפ"י המוצג בחלק ז' (ראה פירוט להלן) 14 תלמידי התוכנית (מתוך 35 = 40%), שהיו בדרגת שכבה יא' בתשס"ט, ועפ"י המיפוי לתלמידים אלה היה מקצוע המהווה עבורם חסם לרכישת תעודת בגרות, רכשו תעודת בגרות בתש"ע, עת סיימו כיתה יב', בעקבות הצלחתם בבחינת הבגרות במקצוע זה במסגרת התוכנית.
- ה. **בתש"ע, התוכנית הניבה סה"כ 197 תלמידים הזכאים לתעודת בגרות.**

חלק ז' - מעקב זכאות לתעודת בגרות תלמידי יא' בתוכנית בשנה"ל תשס"ט וסיימו יב' בתש"ע

תלמידי יא' בתוכנית בשנה"ל תשס"ט, ושיעור הזכאים מבניהם לתעודת בגרות כשסיימו יב' בסיים תש"ע

1. בתשס"ט השתתפו בתוכנית 155 תלמידי כיתות יא' ויב' מ- 8 בתי ספר תיכוניים מקיפים מ- 7 ישובים.
  2. מתוך הנ"ל 35 תלמידי כיתות יא', שעל פי המיפויים המקדימים של בתי הספר טרם הפעלת התוכנית, לא יעמדו בהצלחה באחד ממקצועות הבגרות, ומקצוע זה מהווה עבורם מקצוע חסם, שימנע מהם זכאות לתעודת בגרות (ראה לוח מס' 13).
  3. בסוף שנה"ל תש"ע תלמידים אלה סיימו יב', ומטרת חלק זה במסמך, היא לבדוק האם תלמידי התוכנית משכבה יא' בתשס"ט, להם היה מקצוע חסם לרכישת תעודת בגרות, אכן רכשו בסוף שנה"ל תש"ע (כשסיימו יב'), תעודת בגרות בעקבות הצלחתם בבגרות במקצוע החסם שלמדו במסגרת התוכנית.
  4. עפ"י המפורט בלוח 14 בנספח,
- 14** מתוך 35 תלמידי התוכנית (40%) שהיו בדרגת שכבה יא' בתשס"ט, ועפ"י המיפוי לתלמידים אלה, מקצוע שמהווה עבורם חסם לרכישת תעודת בגרות, **רכשו תעודת בגרות בעקבות הצלחתם בבחינת הבגרות במקצוע זה במסגרת התוכנית.**
- (פירוט סה"כ תלמידים, וצפי לרכישת תעודת בגרות, בעקבות הצלחה בבחינת הבגרות בתוכנית – נתוני תשס"ט, ותלמידי כיתות יא' בתוכנית בתשס"ט, שיעור רוכשי תעודת בגרות – עם סיום יב' בתש"ע בלוחות 13, 14 בנספחים).

¹¹ לא כולל 14 זכאים לבגרות נוספים, תלמידי יא' בתוכנית תשס"ט, שסיימו יב' בתש"ע. פירוט לגבי תלמידים אלה, בפרק ז'.

חלק ח' - נספחים

לוח מס' 8 - ישובים, בתי ספר ותלמידים – תש"ע

מחוז	ישוב	בי"ס	דרגת כיתה	מקצוע	יח"ל	תלמידים	הערות
צפון	בית גן	תיכון בית ג'אן	יב	מתמטיקה	3	17	
צפון	בית גן	תיכון בית ג'אן	יב	מתמטיקה	3	20	
צפון	בית גן	תיכון בית ג'אן	יב	אזרחות	2	11	עצמאי
צפון	בית גן	תיכון בית ג'אן	יב	מתמטיקה	3	7	עצמאי
צפון	בית גן	תיכון בית ג'אן	יב	עברית	3	11	עצמאי
חיפה	ד.אל כרמל	אורט רונסון	יב	ערבית	3	29	
צפון	חורפיש	תיכון חורפיש	יב	אנגלית	3	8	עצמאי
צפון	חורפיש	חורפיש	יב	אזרחות	2	14	
צפון	ירכא	אחוזה ירכא	יב	מתמטיקה	3	26	
צפון	ינוח-גת	ינוח-ג'ת	יב	אזרחות	2	17	
צפון	אבו סנאן	תיכון אבו סנאן	יב	ערבית	3	9	
צפון	אבו סנאן	תיכון אבו סנאן	יב	מתמטיקה	3	8	
צפון	פקיעין	פקיעין	יא/יב	ערבית	3	17	
צפון	פקיעין	פקיעין	יב	אזרחות	2	8	עצמאי
צפון	מג'אר	מרר א	יב	ערבית	3	15	
צפון	מג'אר	מרר א	יב	מתמטיקה	3	19	עצמאי
צפון	מג'אר	מרר ב	יב	עברית	3	12	
צפון	מג'דל שמס	תיכון מג'דל שמס	יב	ערבית	3	32	
צפון	כיסרא סמיע	עמל מרכז הגליל	יב	מתמטיקה	3	12	
סה"כ	10	11	-	-	-	292	-

לוח מס' 9 – תלמידים בתוכנית שעפ"י המיפוי עומדים בקריטריוני הכניסה לתוכנית, ותלמידי השלמה – תש"ע

מחוז	ישוב	בי"ס	מקצוע	יח"ל	תל" (עפ"י כיתה) שעפ"י המיפוי הבית ספרי יזכו בת. בגרות באם יעמדו בהצלחה בב. הבגרות במקצוע החסם המטופל והחלו ללמוד בתוכנית	סה"כ תל" החלו ללמוד בתוכנית - עפ"י כיתה, כולל תלמידי השלמה לקבוצה לימודית			סה"כ תלמידי השלמה לקבוצה לימודית	סה"כ תלמידי השלמה לקבוצה לימודית	סה"כ תלמידי השלמה לקבוצה לימודית	סה"כ תלמידי השלמה לקבוצה לימודית	סה"כ תלמידי השלמה לקבוצה לימודית
						יב	יא	י					
צפון	בית גן	תיכון בית ג'אן	מתמטיקה	3	12	5	17	0	0	17	0	0	0
צפון	בית גן	תיכון בית ג'אן	מתמטיקה	3	12	8	20	0	0	20	0	0	0
צפון	בית גן	תיכון בית ג'אן	אזרחות	2	11	0	11	0	0	11	0	0	0
צפון	בית גן	תיכון בית ג'אן	מתמטיקה	3	7	0	7	0	0	7	0	0	0
צפון	בית גן	תיכון בית ג'אן	עברית	3	11	0	11	0	0	11	0	0	0
חיפה	ד.אל כרמל	אורט רונסון	ערבית	3	20	9	29	0	0	29	0	0	0
צפון	חורפיש	תיכון חורפיש	אנגלית	3	4	4	8	0	0	8	0	0	0
צפון	חורפיש	חורפיש	אזרחות	2	13	1	14	0	0	14	0	0	0
צפון	ירכא	אחוזה ירכא	מתמטיקה	3	17	9	26	0	0	26	0	0	0
צפון	ינוח-גת	ינוח-ג'ת	אזרחות	2	13	4	17	0	0	17	0	0	0
צפון	אבו סנאן	תיכון אבו סנאן	ערבית	3	6	3	9	0	0	9	0	0	0
צפון	אבו סנאן	תיכון אבו סנאן	מתמטיקה	3	1	7	8	0	0	8	0	0	0
צפון	פקיעין	פקיעין	ערבית	3	12	3	17	0	0	17	2	15	0
צפון	פקיעין	פקיעין	אזרחות	2	4	4	8	0	0	8	0	0	0
צפון	מג'אר	מרר א	ערבית	3	11	4	15	0	0	15	0	0	0
צפון	מג'אר	מרר א	מתמטיקה	3	19	0	19	0	0	19	0	0	0
צפון	מג'אר	מרר ב	עברית	3	9	3	12	0	0	12	0	0	0
צפון	מג'דל שמס	תיכון מג'דל שמס	ערבית	3	23	9	32	0	0	32	0	0	0
צפון	כיסרא סמיע	עמל מרכז הגליל	מתמטיקה	3	10	2	12	0	0	12	0	0	0
סה"כ					12	75	292	15	0	277	15	0	0

לוח מס' 10 – משתתפים ותוצאות עפ"י בתי הספר ומקצועות לימוד

מחוז	ישוב	בי"ס	כיתה	מקצוע	יח"ל	תל' החלו	תל' סיימו	תל' נשרו	שיעור (%) נשירה	מס' מצליחים בבחינת הבגרות במקצוע החסם	שיעור (%) הצלחה בבח' הבגרות (ביחס למס' המתחילים)	הערות
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	יב	מתמטיקה	3	17	17	0	0%	17	100%	
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	יב	מתמטיקה	3	20	20	0	0%	20	100%	
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	יב	אזרחות	2	11	11	0	0%	11	100%	עצמאי
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	יב	מתמטיקה	3	7	7	0	0%	7	100%	עצמאי
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	יב	עברית	3	11	11	0	0%	11	100%	עצמאי
חיפה	ד.אל כרמל	אורט רונסון	יב	עברית	3	29	29	0	0%	27	93%	
צפון	חורפיש	תיכון חורפיש	יב	אנגלית	3	8	8	0	0%	8	100%	עצמאי
צפון	חורפיש	חורפיש	יב	אזרחות	2	14	14	0	0%	14	100%	
צפון	ירכא	אחוזה ירכא	יב	מתמטיקה	3	26	26	0	0%	14	54%	
צפון	ינוח-גת	ינוח-ג'ת	יב	אזרחות	2	16	17	1	6%	16	94%	
צפון	אבו סנאן	תיכון אבו סנאן	יב	עברית	3	9	9	0	0%	9	100%	
צפון	אבו סנאן	תיכון אבו סנאן	יב	מתמטיקה	3	7	8	1	13%	5	63%	
צפון	פקיעין	פקיעין	יא/יב	עברית	3	17	17	0	0%	17	100%	
צפון	פקיעין	פקיעין	יב	אזרחות	2	8	8	0	0%	8	100%	עצמאי
צפון	מג'אר	מרר א	יב	עברית	3	15	15	0	0%	14	93%	
צפון	מג'אר	מרר א	יב	מתמטיקה	3	19	19	0	0%	14	74%	עצמאי
צפון	מג'אר	מרר ב	יב	עברית	3	12	12	0	0%	11	92%	
צפון	מג'דל שמס	מג'דל שמס	יב	עברית	3	32	32	0	0%	32	100%	
צפון	כיסרא סמיע	מרכז הגליל	יב	מתמטיקה	3	12	12	0	0%	9	75%	
-		סה"כ				292	290	2	0.7%	264	90.4%	

* ציון הבגרות במקצוע ובהיקף (יח"ל) הרלוונטי, גם במקרים בהם התלמיד נבחן והשלים חלק מהשאלונים, במסגרת התוכנית.

לוח מס' 11 - זכאות לתעודת בגרות תש"ע, תוצאות המיפויים הבית ספריים (ספטמבר 2009 עבור תל' שניגשו לבגרות בחורף תש"ע, או ינואר 2010 עבור תל' שניגשו לבגרות בקיץ תש"ע), הצפי לתעודת בגרות לפיהם ומספר הזכאויות לתעודת בגרות בפועל בקרב תלמידי יב' בתוכנית

מחוז	ישוב	בי"ס	מס' תלמידי יב' תש"ע, העונים לקריטריון הכניסה עפ"י תוצאות המיפוי טרם התוכנית - תלמידי יב' בתוכנית	תוספת תעודות בפועל בקרב תלמידי יב' בתוכנית - קבוצת הצפי	שיעורי (%) זכאים לתעודת בגרות בפועל ביחס לצפון בעקבות המיפוי	הערות
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	12	12	100.0%	
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	12	12	100.0%	
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	11	11	100.0%	עצמאי
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	7	7	100.0%	עצמאי
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	11	11	100.0%	עצמאי
חיפה	ד.אל כרמל	אורט רונסון	20	11	55.0%	
צפון	חורפיש	תיכון חורפיש	4	4	100.0%	עצמאי
צפון	חורפיש	חורפיש	13	13	100.0%	
צפון	ירכא	אחוזה ירכא	17	6	35.3%	
צפון	ינוח-גת	ינוח-ג'ת	13	10	76.9%	
צפון	אבו סנאן	תיכון אבו סנאן	6	3	50.0%	
צפון	אבו סנאן	תיכון אבו סנאן	1	1	100.0%	
צפון	פקיעין	פקיעין	2	2	100.0%	
צפון	פקיעין	פקיעין	4	2	50.0%	עצמאי
צפון	מג'אר	מרר א	11	7	63.6%	
צפון	מג'אר	מרר א	19	13	68.4%	עצמאי
צפון	מג'אר	מרר ב	9	4	44.4%	
צפון	מג'דל שמס	תיכון מג'דל שמס	23	11	47.8%	
צפון	כיסרא סמיע	עמל מרכז הגליל	10	6	60.0%	
		סה"כ	205	146	71.2%	

לוח מס' 11.א.

סה"כ זכאים לתעודת בגרות, מקרב תלמידי יב' – מקרב קבוצת תלמידי ההשלמה בתוכנית

מחוז	ישוב	בי"ס	מס' תלמידי יב' <u>השלמה</u> בתוכנית	זכאים לבגרות בפועל בקרב תלמידי יב' בתוכנית – קבוצת <u>ההשלמה</u>
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	5	5
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	8	8
חיפה	ד.אל כרמל	אורט רונסון	9	4
צפון	חורפיש	תיכון חורפיש	4	4
צפון	חורפיש	חורפיש	1	1
צפון	ירכא	אחוזה ירכא	9	-
צפון	ינוח-גת	ינוח-ג'ת	4	4
צפון	אבו סנאן	תיכון אבו סנאן	3	1
צפון	אבו סנאן	תיכון אבו סנאן	7	-
צפון	פקיעין	פקיעין	4	3
צפון	מגאר	מרר א	4	1
צפון	מגאר	מרר ב	3	2
צפון	מגדל שמש	תיכון מגדל שמש	9	3
צפון	כיסרא סמיע	עמל מרכז הגליל	2	1
		סה"כ	72	37

לוח מס' 12 – לוח מסכם – תש"ע

מחוז	ישוב	בי"ס	דרגת כיתה	מקצוע	תל' החלו	שיעור תל' נשרו (%)	שיעור הצלחה בבחינות הבגרות (ביחס למספר המתחילים)	ציון סופי בבחינת הבגרות	מספר הזכאים לתעודת בגרות מבין תלמידי יב' בתוכנית	הערות
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	יב	מתמטיקה	17	0%	100%	74	17	
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	יב	מתמטיקה	20	0%	100%	81	20	
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	יב	אזרחות	11	0%	100%	73	11	עצמאי
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	יב	מתמטיקה	7	0%	100%	69	7	עצמאי
צפון	בית ג'אן	תיכון בית ג'אן	יב	עברית	11	0%	100%	64	11	עצמאי
חיפה	ד.אל כרמל	אורט רונסון	יב	ערבית	29	0%	93%	64	15	עצמאי
צפון	חורפיש	תיכון חורפיש	יב	אנגלית	8	0%	100%	66	8	
צפון	חורפיש	חורפיש	יב	אזרחות	14	0%	100%	69	14	
צפון	ירכא	אחוזה ירכא	יב	מתמטיקה	26	0%	54%	75	6	
צפון	ינוח-גת	ינוח-ג'ת	יב	אזרחות	17	6%	94%	80	14	
צפון	אבו סנאן	תיכון אבו סנאן	יב	ערבית	9	0%	100%	75	4	
צפון	אבו סנאן	תיכון אבו סנאן	יב	מתמטיקה	8	13%	63%	70	1	
צפון	פקיעין	פקיעין	יא/יב	ערבית	17	0%	100%	71	2	
צפון	פקיעין	פקיעין	יב	אזרחות	8	0%	100%	70	5	עצמאי
צפון	מגאר	מרר א	יב	ערבית	15	0%	93%	61	8	
צפון	מגאר	מרר א	יב	מתמטיקה	19	0%	74%	76	13	עצמאי
צפון	מגאר	מרר ב	יב	ערבית	12	0%	92%	62	6	
צפון	מגדל שמש	תיכון מגדל שמש	יב	ערבית	32	0%	100%	70	14	
צפון	כיסרא סמיע	עמל מרכז הגליל	יב	מתמטיקה	12	0%	75%	80	7	
		סה"כ			292	0.7%	90.4%	71	183	

לוח מס' 13 - סה"כ תלמידים, וצפי לרכישת תעודת בגרות, בעקבות הצלחה בבחינת הבגרות בתוכנית - נתוני תשס"ט

סה"כ תלמידים החלו ללמוד בתוכנית - כל דרגות הכיתה	סה"כ תל' החלו ללמוד בתוכנית - עפ"י כיתה, כולל תלמידי השלמה			מס' תלמידי השלמה לקבוצה לימודית	תל' (עפ"י כיתה) שעפ"י המיפוי הבית ספרי יזכו בת. בגרות באם יעמדו בהצלחה בב. הבגרות במקצוע החסם המטופל והחלו ללמוד בתוכנית			סה"כ יזכו בת. בגרות	יח"ל	מקצוע	כיתה	בי"ס	ישוב	מחוז
	י	יא'	יב'		י	יא'	יב'							
14	0	14	0	4	10	0	10	0	3	ערבית	יא	תיכון פקיעין	פקיעין	צפון
15	15	0	0	3	12	12	0	0	3	מתמטיקה	יב	תיכון פקיעין	פקיעין	צפון
11	11	0	0	3	8	8	0	0	3	ערבית	יב	תיכון פקיעין	פקיעין	צפון
10	10	0	0	3	7	7	0	0	3	מתמטיקה	יב	אורט סאג'ור	סאג'ור	צפון
13	13	0	0	0	13	13	0	0	3	מתמטיקה	יב	אורט רונסון	עיר כרמל	חיפה
15	0	15	0	2	13	0	13	0	3	ערבית	יא	מע'אר ב	מע'אר	צפון
17	17	0	0	0	17	17	0	0	3	מתמטיקה	יב	מע'אר א	מע'אר	צפון
20	20	0	0	3	17	17	0	0	3	ערבית	יב	מע'אר א	מע'אר	צפון
16	0	16	0	4	12	0	12	0	3	מתמטיקה	יא	תיכון מג'דל	מג'דל	צפון
12	12	0	0	4	8	8	0	0	1	אזרחות	יב	חורפיש	חורפיש	צפון
12	12	0	0	1	11	11	0	0	3	מתמטיקה	יב	מרכז הגליל	כיסרא	צפון
155	110	45	0	27	128	93	35	0	סה"כ					

לוח מס' 14 - תלמידי כיתות יא' בתוכנית בתשס"ט, שיעור רוכשי תעודת בגרות - עם סיום יב' בתש"ע

שיעור (%) הזכאים לתעודת בגרות בקרב תלמידי יא' מתשס"ט	זכאים לתעודת בגרות בסוף תש"ע, מבין תלמידי יא' בתשס"ט להם מקצוע חסם	מס' תלמידי יא' משנה שעברה שעפ"י המיפוי בעלי מקצוע חסם	יח"ל	מקצוע	בי"ס	ישוב
60%	6	10	3	ערבית	תיכון פקיעין	פקיעין
46%	6	13	3	ערבית	מע'אר ב	מע'אר
17%	2	12	3	מתמטיקה	תיכון מג'דל	מג'דל שאמס
40%	14	35	-	-	-	-